

U 59/2023 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om ett förslag till rådets förordning om öppnande och förvaltning av autonoma unionstullkvoter för vissa fiskeriprodukter för perioden 2024–2025 (*autonoma unionstullkvoter; fiskeriprodukter*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 30 augusti 2023 till rådets förordning om öppnande och förvaltning av autonoma unionstullkvoter för vissa fiskeriprodukter för perioden 2024–2025 samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 19 oktober 2023

Finansminister Riikka Purra

Specialsakkunnig Upi Talsi

FÖRSLAG TILL RÅDETS FÖRORDNING OM ÖPPNANDE OCH FÖRVALTNING AV AUTONOMA UNIONSTULLKVOTER FÖR VISSA FISKERIPRODUKTER FÖR PERIODEN 2024–2025**1 Förslagets bakgrund och syfte**

Europeiska kommissionen lade den 30 augusti 2023 fram ett förslag till rådets förordning om öppnande och förvaltning av autonoma unionstullkvoter för vissa fiskeriprodukter för perioden 2024–2025 (COM(2023) 496 final).

Syftet med systemet med unionstullkvoter är att säkerställa att råvaror som används inom förädlingsindustrin och som enligt den gemensamma tulltaxan är belagda med tull fås tullfritt eller med nedsatt tullsats när produktionen av dem i unionen inte är tillräcklig och utbudet till denna del inte motsvarar efterfrågan.

EU är beroende av import av vissa fiskeriprodukter. För närvarande täcker EU:s fiskeri- och vattenbruksproduktion endast 39 procent av unionens behov. De autonoma handelsåtgärderna för fiskeri- och vattenbruksprodukter är främst utformade så att EU:s fiskberedningsindustri kan importera råvaror från tredjeländer med nedsatta tullsatser eller tullfritt för vidare bearbetning.

Rådets förordning (EU) 2020/1706 föreskriver öppnande och förvaltning av autonoma unions-tullkvoter för vissa fiskeriprodukter för perioden 2021–2023. Eftersom tillämpningsperioden för den förordningen löper ut den 31 december 2023 bör en ny förordning om tullkvoter antas för perioden 2024–2025. Tillämpningstiden för den nya förordningen är följaktligen två år och den ska tillämpas 1.1.2024–31.12.2025.

I förslaget beaktas rådets förordningar (EU) 2022/2583 och (EU) 2022/2563, i vilka det föreskrivs om autonoma tullbefrielser och autonoma unionstullkvoter för vissa jordbruks- och industriprodukter. Enligt dessa förordningar undantas Ryssland och Belarus från dessa fördelar. Det föreslås därför att inte heller ryska eller belarusiska fiskeriprodukter ska omfattas av autonoma unionstullkvoter.

Förslaget beaktar även den nya rättsliga ramen för hållbara livsmedelssystem, som utgör en rättslig grund för att fastställa hållbarhetskriterier för importerade livsmedel, inklusive fisk- och skaldjursprodukter.

2 Huvudsakligt innehåll

Tullkvoterna beviljas ensidigt av EU. I genomförandeförordningen (EU) 2015/2447 för unionens tullkodex (EU) nr 952/2013 föreskrivs det om ett system för förvaltning av tullkvoter. Kvoterna fördelas i den ordning som tulldeklarationerna godtas. Tullkvoterna ska omfattas av tullövervakning i samband med slutanvändning i enlighet med artikel 254 i unionens tullkodex.

I artikel 4 i förslaget till förordning preciseras villkoren för att de fiskeriprodukter som anges i bilagan ska omfattas av tullkvoterna. I bilagan till den föreslagna förordningen anges för varje

produkt en årlig kvot och den period under vilken importtullarna avskaffas eller sänks inom ramen för den årliga kvoten.

Förvaltningsmetoden kräver ett nära samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen. Kommissionen bör ha möjlighet att övervaka den takt i vilken tullkvoterna förbrukas och informera medlemsstaterna om detta.

Rådets förordning är direkt tillämplig lagstiftning. De tullkvoter som räknas upp i bilagan till förslaget kan användas av alla importörer i Europeiska unionens medlemsstater.

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till subsidiaritetsprincipen

Förslaget grundar sig på artikel 31 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, enligt vilken tullsatser i den gemensamma tulltaxan ska fastställas av rådet på förslag från kommissionen. Förordningen ska antas av rådet med kvalificerad majoritet. Förslaget avser ett område där unionen har exklusiv befogenhet, varför subsidiaritetsprincipen inte tillämpas. Förslaget anses vara förenligt med proportionalitetsprincipen eftersom tullunionen är en gemensam politik och därför bör genomföras genom en förordning som antas av rådet.

4 Förslagets konsekvenser

Det har inte gjorts någon separat konsekvensbedömning. Förslaget beaktar den nu gällande rättsakten som löper ut vid utgången av 2023, varför det inte behövs någon konsekvensbedömning. De samråd som omnämns nedan i punkt 6 har dock ägt rum med berörda parter i EU och det uppdaterade sakkunnigutlåtandet har beaktats.

Förslaget har inga budgetkonsekvenser för kommissionen. I den finansieringsöversikt som hänför sig till förslaget till förordning konstateras det dessutom att förslaget inte påverkar Europeiska unionens utgifter, men att ett avskaffande eller en sänkning av tullarna däremot påverkar inkomsterna (traditionella egna medel). I översikten uppskattas det maximala inkomstbortfallet till följd av förordningen till 272 miljoner euro under det första året av den tvåårsperiod som inleds 2024. Medlemsstaterna får behålla 25 procent av tullarna i uppbördskostnader. Konsekvenserna för Finland beror på i vilken omfattning en viss produkt importeras till Finland från tredjeländer.

Det bör beaktas att vissa sillprodukter importeras från tredjeländer för att användas inom den finländska beredningsindustrin. Det förslag som kommissionen lade fram för rådet i samband med behandlingen innehöll dock inte några tullkvoter för nedsatt tull för sillprodukter för åren 2024–2025. Kommissionen motiverade detta med att det under hösten ännu ska föras förhandlingar om tilläggsprotokollet till ett avtal som hör till den finansiella mekanismen för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). I tilläggsprotokollet avtalas det om handel med vissa fiskar och fiskeriprodukter mellan EU och Norge. Avtalet kommer sannolikt att ge motsvarande tullförmåner i fråga om dessa sillprodukter.

5 Ålands behörighet

Ärendet hör inte till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet.

6 Den nationella behandlingen av förslaget och behandlingen i Europeiska unionen

Ärendet har beretts vid finansministeriet i samarbete med jord- och skogsbruksministeriet. Under beredningen har även Tullen kontaktats. Statsrådets ståndpunkt har samordnats i sektion EU17 (fiske) den 13 oktober 2023.

Samråd med EU-producenter, EU:s beredningsindustri och de nationella behöriga myndigheterna i medlemsstaterna genomfördes i början av 2023. EU-producenterna föreslog ett minimalistiskt tillvägagångssätt (lägre kvantiteter och färre produkter) medan EU:s beredningsindustri föreslog ett maximalistiskt tillvägagångssätt (högre kvantiteter och fler produkter).

EU:s databas för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter (Eumofa) uppdaterade 2022 sin tidigare studie från 2018, som bekräftade de autonoma tullkvoternas relevans, enhetlighet och effektivitet. Dessutom gjordes 2022 en annan utomstående studie om autonoma tullkvoter som fokuserade på tillgångens hållbarhet, och i den undersökte man även offentligt tillgängliga uppgifter om utnyttjandet av tullkvoterna.

Enligt kommissionen är förslaget väl avvägt och baserat på en saklig och objektiv analys av insamlade uppgifter och information. Det garanterar tillräckligt konkurrenskraftig tillgång för EU:s beredningsindustri samtidigt som man tar hänsyn till EU:s fiskproducenter.

7 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att förslaget kan antas.

Målet är att säkerställa att den inhemska fiskberedningsindustrin har likvärdiga möjligheter att få råvaror som fiskberedningsindustrin i EU:s övriga medlemsstater, med beaktande av de förhandlingar som förs med Norge.